

Sarajevo, 25.04.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.04.2022. – 22.04.2022.

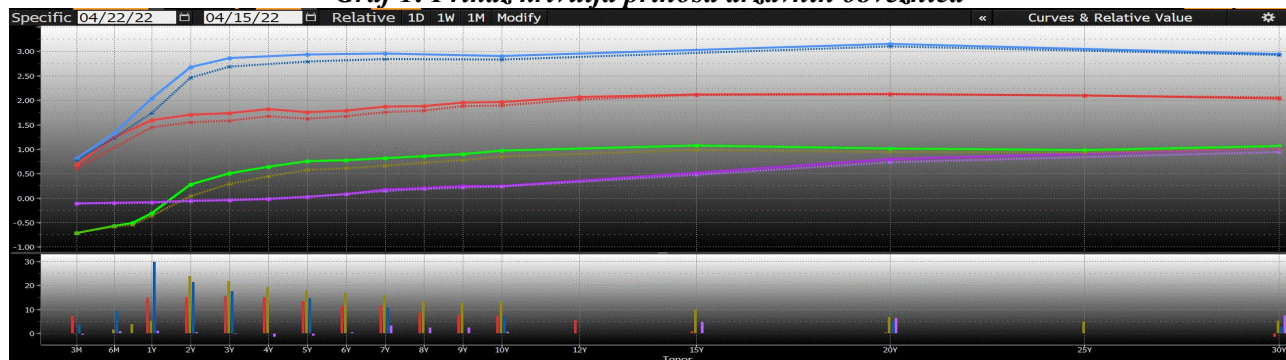
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	15.4.22	22.4.22		15.4.22	22.4.22		15.4.22	22.4.22		15.4.22	22.4.22	
2 godine	0,05	0,28	↗	2,45	2,67	↗	1,56	1,71	↗	-0,06	-0,05	↗
5 godina	0,57	0,75	↗	2,79	2,93	↗	1,62	1,76	↗	0,03	0,02	↘
10 godina	0,84	0,97	↗	2,83	2,90	↗	1,89	1,96	↗	0,24	0,25	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.4.22	-	22.4.22
3 mjeseca	-0,683	-	-0,695
6 mjeseci	-0,584	-	-0,569
1 godina	-0,348	-	-0,297

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.04.2022. godine (pune linije) i 15.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Financijsko tržište eurozone nije radilo u ponedjeljak zbog praznika. Nakon što je tržište otvoreno u utorak tijekom prošlog tjedna je došlo do oštrog rasta prinosa na prednjem dijelu krive prinosa pod utjecajem niza izjava zvaničnika ECB o potrebi i mogućnosti da se u III tromjesečju obustavi program kupovina obveznica, a što bi predstavljao prvi korak ka povećanju kamatnih stopa ECB. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih dvogodišnjih obveznica su povećani za skoro 24 bazna boda, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica povećani za 13 baznih bodova. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 19 i 20 baznih bodova. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je izjavio da očekuje da će prvo povećanje referentne kamatne stope ECB biti u III tromjesečju ove godine, iako je istaknuo da je protiv ishitrenog povećanja kamatnih stopa. Nagel je upozorio da pad inflacije na ciljanu razinu ECB od 2% sada izgleda malo vjerojatno, te da bi MMF-ove prognoze globalnog rasta u narednom razdoblju mogle biti dodatno smanjene u tromjesečjima koja slijede. Potpredsjednik ECB De Guindos se pridružio rastućem broju zvaničnika ECB u pozivu za ranijom obustavom programa kupovina obveznica, dok je za kamatne stope izjavio da će nakon srpnja trebati vidjeti projekcije, različite scenarije i tek tada odlučiti. Također, krajem tjedna Holzmann, guverner Centralne banke Austrije, je izjavio da program

kupovina obveznica treba okončati što je prije moguće kako bi se započela „vidljiva“ povećanja kamatnih stopa.

Nove ekonomske prognoze ECB se očekuju u lipnju, a nakon toga ponovo u rujnu. Istodobno, MMF je, zajedno sa smanjenim prognozama globalnog ekonomskog rasta, prilično revidirao i prognoze rasta GDP-a eurozone za ovu godinu na 2,8%, dok je ranije očekivano 3,9%. Za 2023. godinu očekuje se ekonomski rast od 2,3%. Deutsche Bundesbank je objavila da bi ekonomija Njemačke mogla ove godine da zabilježi kontrakciju od 2% ukoliko dođe do eskalacije sukoba u Ukrajini i ukoliko EU uvede embargo na energente iz Rusije.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	OŽUJAK	7,5%	7,4%	5,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	OŽUJAK	3,0%	2,9%	2,7%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	TRAVANJ	53,9	55,8	54,9
4.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	-9,4	-7,7
5.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	-1,66	-5,13
6.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	-4,25	-6,52
7.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	VELJAČA	1,5%	2,0%	-1,5%
8.	Odnos duga i GDP- EZ	2021. godina	-	95,6%	97,2%
9.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	20,8	21,6
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	TRAVANJ	-20,0	-16,9	-18,7
11.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	13,8%	11,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	OŽUJAK	3,3%	3,3%	3,4%

SAD

Tijekom proteklog tjedna, predsjednik Feda Powell je izjavio da je povećanje referentne kamatne stope od 50 baznih bodova moguće očekivati na narednom sastanku FOMC-a koji se održava početkom svibnja.

Predsjednik Feda iz New Yorka Williams je potvrdio tržišna očekivanja u vezi s povećanjem kamatne stope za pola baznog boda u svibnju, dodavši da je to “razumna opcija” s obzirom na visoku inflaciju i snagu ekonomije SAD. Po njegovom mišljenju, mora se doći do neutralnije ili normalnije razine referentne kamatne stope, a da li će to biti kraj godine teško je precizirati jer ovisi o objavljenim podacima, te je dodao da bi Fed trebao da se vrati na razinu “stvarne kamatne stope”, nominalni troškovi zaduživanja minus očekivana stopa inflacije, kako bi se vratili na zadovoljavajuću razinu do sljedeće godine. Također, predsjednica Feda iz San Franciska Daly je izjavila da vjeruje da je povećanje referentne kamatne stope od 50 baznih bodova koje se očekuje na narednom sastanku Feda “potpun” i “čvrst” stav. Daly je istaknula da je jedino o čemu ona razmišlja inflacija. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da Fed mora brzo povećati kamatne stope na oko 3,5% tijekom ove godine, više puta po pola baznog boda, te da ne bi trebalo isključiti mogućnost povećanja kamatne stope od 75 baznih bodova.

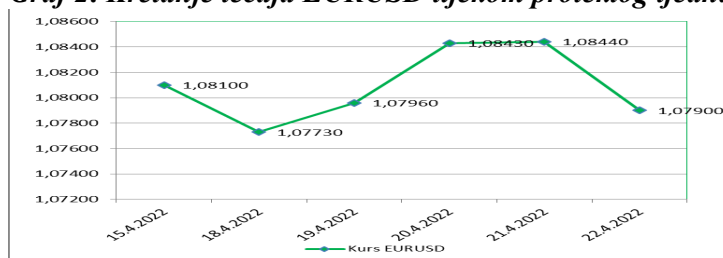
Izvešće Beige Book je ukazao na to da se američka ekonomija razvija umjerenim tempom, bez obzira što rat u Ukrajini zamagľuje ekonomske izgledе širom svijeta.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks započelih kuća (M/M)	OŽUJAK	-1,6%	0,3%	6,5%
2.	Građevinske dozvole (M/M)	OŽUJAK	-2,4%	0,4%	-1,6%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	15. travnja	-	-5,0%	-1,3%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. travnja	180.000	184.000	186.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	9. travnja	1.459.000	1.417.000	1.475.000
6.	Vodeći indeks	OŽUJAK	0,3%	0,3%	0,6%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	TRAVANJ	58,0	59,7	58,8
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	TRAVANJ	58,0	54,7	58,0
9.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	TRAVANJ	57,9	55,1	57,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0810 na razinu od 1,0790.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Kreditori u Velikoj Britaniji očekuju da će broj kredita koji se ne izmiruju uredno biti povećan u narednim mjesecima, te planiraju da obuzdaju hipotekarno kreditiranje za najveći iznos od prvih dana pandemije Covid19. Istraživanje o kreditnim uvjetima koje se provodi tromjesečno je pokazalo da kreditori očekuju veća kašnjenja po hipotekarnim kreditima, neosiguranim potrošačkim kreditima i poslovnim kreditima do kraja svibnja, dok se očekuje da će izravni gubici po hipotekarnim kreditima ostati stabilni.

Delloite istraživanje je pokazalo da većina poslovnih lidera u Velikoj Britaniji očekuje da će operativni troškovi imati tendenciju rasta u ovoj godini jer je inflacija postala više ukorijenjena nego što se ranije mislilo. Pomenuto istraživanje je pokazalo da 98% financijskih direktora vodećih kompanija u Velikoj Britaniji vjeruje da će operativni troškovi biti povećani u godini koja slijedi. Ovo je najveći udio direktora sa ovakvim očekivanjima od 2011. godine od kada se provodi ovo istraživanje.

Očekuje se da će Velika Britanija pokazati najbrži rast u ovoj godini unutar grupe G7, usprkos tome što su očekivanja rasta smanjena sa 4,7% na 3,7%. Ipak, iz MMF-a smatraju da će izgledi za ovaj rast biti ubrzano pogoršani. MMF očekuje da će GDP rasti stopom od svega 1,2% tijekom 2023. godine, što je svega 50% ranije očekivanog rasta. To znači da bi se tijekom 2023. godine Velika Britanija mogla suočiti sa najslabijim rastom i najvećom inflacijom unutar grupe G7. Vodeći šefovi energentskog sektora u Velikoj Britaniji su pozvali Vladu na dodatnu podršku ranjivim kućanstvima koja se suočavaju sa „zaista užasnom“ zimom, upozorivši da bi čak četiri od deset osoba u Velikoj Britaniji moglo utonuti u siromaštvo u smislu da neće moći platiti troškove grijanja u momentu kada cijene ponovo počnu bilježiti rast tijekom jeseni ove godine. Izvršni direktor E.ON UK Lewis je istaknuo da bi između 30% i 40% građana Velike Britanije moglo utonuti u ovakvo siromaštvo od listopada kada regulator industrije Ofgem ponovo postavi nova ograničenja tarifa. Privatni sektor u Velikoj Britaniji je zabilježio oštro usporenje u ovom mjesecu jer su snažna inflacija i neizvjesnost oko rata u Ukrajini pogodili uslužni sektor koji je najvažniji u ekonomiji Velike Britanije. Ekonomija Velike Britanije gubi na snazi kako se kućanstva suočavaju sa povećanim troškovima života, odnosno kako se maloprodaja i povjerenje potrošača približavaju najnižim razinama.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GfK povjerenje potrošača	TRAVANJ	-33	-38	-31
2.	Maloprodaja(G/G)	OŽUJAK	0,8%	-0,6%	4,7%
3.	PMI prerađivački sektor P	TRAVANJ	54,0	55,3	55,2
4.	PMI uslužni sektor P	TRAVANJ	60,0	58,3	62,6
5.	PMI kompozitni indeks P	TRAVANJ	58,7	57,6	60,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,82784 na razinu od 0,84111, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3060 na razinu od 1,2839.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna ministar financija Suzuki je izjavio da je stabilnost JPY od izuzetne važnosti za Japan i da su nepoželjne velike volatilnosti valute. Dodao je da deprecijacija JPY ima i dobru stranu, ali trenutno u ovoj situaciji nedostatak je veći zbog rastućih cijena sirove nafte i sirovina na globalnoj razini, jer deprecijacija JPY povećava uvozne cijene i šteti potrošačima i firmama koje nisu u stanju podnijeti troškove. Također, Suzuki je svojim kolegama iz grupe G7 objasnio nedavni “brzi” pad JPY, naglašavajući zabrinutost Tokija zbog oštre deprecijacije JPY u odnosu na USD, na najnižu razinu u posljednje dvije godine.

Stopa inflacije u Japanu je u ožujku povećana na 1,2% sa 0,9% godišnje, u skladu sa očekivanjima.

Stopa inflacije se povećala najbržim tempom u posljednje dvije godine, što je izazvalo zabrinutost da će veće cijene energije i hrane imati negativni utjecaj na kupovnu moć kućanstava. BoJ će na sjednici koja se završava 28. travnja raspravljati o stopi inflacije, gdje će vjerojatno povećati inflatorna očekivanja za ovu fiskalnu godinu na razinu blizu ciljane razine od oko 2%. Inače, inflacija bilježi rast od rujna prošle godine. Cijene energenata su povećane za 20,8% u ožujku u usporedbi sa istim mjesecom u prošloj godini, dok su cijene hrane, isključujući svježu hranu povećane za 2,0%, zabilježivši najveći rast od ožujka 2015. godine. BoJ je zadržala svoj ogromni monetarni poticaj jer nastoji da inflacija stabilno dostigne svoju ciljanu razinu od 2% na temelju snažnog rasta plaća, usprkos zabrinutosti da će deprecijacija JPY povećati troškove uvoza hrane i energenata.

Tablica 7: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	VELJAČA	-	0,5%	-0,8%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	VELJAČA	-	1,5%	-3,6%
3.	Trgovinska bilanca (u milijard. JPY)	OŽUJAK	71,5	412,4	669,7
4.	Izvoz (G/G)	OŽUJAK	17,1%	14,7%	19,1%
5.	Uvoz (G/G)	OŽUJAK	28,9%	31,2%	34,1%
6.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	OŽUJAK	-	30,0%	31,6%
7.	Stopa inflacije (G/G)	OŽUJAK	1,2%	1,2%	0,9%
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	TRAVANJ	-	50,5	49,4
9.	PMI indeks prerađ. sektora (prelim.)	TRAVANJ	-	53,4	54,1
10.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	TRAVANJ	-	50,9	50,3

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 136,73 na razinu od 138,79. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 126,46 na razinu od 128,50.

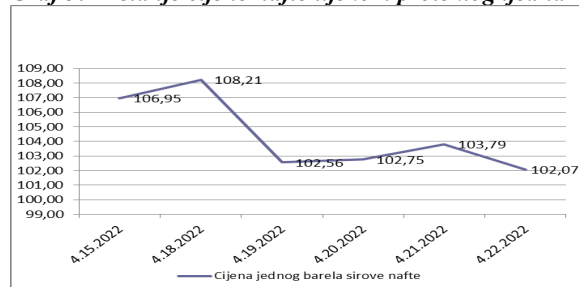
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 106,95 USD (98,88 EUR).

Početkom tjedna cijena je zabilježila rast, nakon čega je uslijedio pad pod utjecajima zabrinutosti oko smanjenja tražnje za energijom. Izvoz sirove nafte iz Saudijske Arabije je u veljači povećan na 7.307 milijuna barela dnevno, što je najveća razina od travnja 2020. godine. Izvoz je u veljači povećan za 4,4% u odnosu na siječanj. Tijekom tjedna cijena nafte je smanjena i pod utjecajima slabijih očekivanja ekonomskog rasta što je, kako navodi MMF, rezultat ratnih sukoba u Ukrajini i rasta inflacije. Također, MMF je prognozirao niži ekonomski rast u Kini, što je rezultat mjera lockdowna. Cijena nafte je krajem tjedna blago smanjena pod utjecajem slabijih očekivanja globalnog rasta, očekivanog rasta kamatnih stopa i mjera protiv Covid19 u Kini, što se negativno odrazilo na tražnju za naftom, usprkos razmatranju EU da obustavi uvoz nafte iz Rusije, a što bi značilo smanjenje ponude ovog energenta na tržištu. Prema časopisu The Times EU priprema „pametne sankcije“ protiv uvoza nafte iz Rusije, a koje su usmjerene da minimiziraju štetu po ekonomiju EU, dok se Moskvi uskraćuju prihodi po ovim osnovama.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 102,07 USD (94,60 EUR), te je na tjednoj razini zabilježen pad od 4,56%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

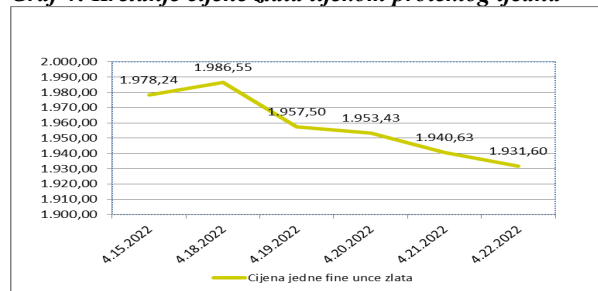
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.978,24 USD (1.830,01 EUR).

Početkom tjedna cijena je blago povećana, te se i dalje nalazila blizu najvećih razina u posljednjih pet tjedana, pod utjecajem procjene utjecaja rata u Ukrajini na globalni rast i očekivano pooštavanje monetarne politike Fed. Cijena zlata je bila pod utjecajem jačanja dolara i rasta prinosa na državne obveznice, koji su utjecali na smanjenje cijene ovog plemenitog metala. Rasprodaja obveznica je utjecala na to da se prinosi na tridesetogodišnje obveznice povećaju iznad 3% prvi put u posljednje tri godine. Od sredine tjedna nastavljen je značajniji pad cijene zlata pod utjecajem rasta prinosa na desetogodišnje obveznice te je realni prinos, koji uzima u obzir inflaciju, zabilježio pozitivnu razinu prvi put u posljednje više od dvije godine.

Očekuje se da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova, a ova očekivanja daju podršku jačanju dolara. Ovakva očekivanja su utjecala na smanjenje cijene zlata, jer postaje sve izvjesnije da bi Fed mogao povećati kamatne stope brže nego što se ranije očekivalo. U takvim okolnostima cijena zlata je tijekom proteklog tjedna zabilježila tjedni pad od 2,36%, što su najlošije tjedne performanse od 18. ožujka tekuće godine. Predsjednik Fed-a Powell je istaknuo da postoji mogućnost rasta referentne kamatne stope od 50 baznih bodova u svibnju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.931,60 USD (1.790,18 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.